

Sygn. akt IV CNP 56/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi uczestnika postępowania
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Rejonowego w E.
z dnia 9 czerwca 2011 r.,
w sprawie z wniosku U.K. i P. K.
przy uczestnictwie Gminy Miasta E.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 marca 2014 r.,

1) odrzuca skargę;

2) zasądza od Gminy Miasta E. na rzecz U. K. i P. K. kwotę 1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia.

UZASADNIENIE

Prawomocnym postanowieniem z dnia 9 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy w E. stwierdził, że U. i P. małżonkowie K. nabyli przez zasiedzenie z dniem 2 października 2005 r. własność opisanej nieruchomości o powierzchni 0,4483 ha.

Uczestniczka Gmina E. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego postanowienia w części nabycia przez wnioskodawców własności nieruchomości przekraczającej powierzchnię 700 m². Powołała się na naruszenie przepisów art. 321 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., polegające na wydaniu orzeczenia wykraczającego ponad żądanie wnioskodawców, którzy domagali się stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie własności jedynie części nieruchomości o powierzchni 700 m². Podała, że zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z art. 321 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 21, art. 64, art. 174 i art. 178 Konstytucji RP. Wskazała, że kwestionowane postanowienie nie było zaskarżone i w chwili obecnej nie istnieje możliwość wzruszenia go w drodze przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego środków zaskarżenia. Z tego względu podstawą skargi jest art. 424¹ § 2 k.p.c., a wyjątkowość sprawy polega na wyrządzeniu skarżącej szkody, pozbawienie przysługującego jej prawa własności nieruchomości, w następstwie naruszenia gwarantowanych Konstytucją wolności i praw, w tym prawa własności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Jej celem jest uzyskanie prejudykatu, umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa, za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). Dopuszczalność jej wniesienia w postępowaniu nieprocesowym określona została w art. 519² § 1 k.p.c., w odniesieniu do postanowień co do istoty sprawy kończących postępowanie w sprawie.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie

stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wyjątkowo, w wypadkach określonych w art. 424¹ § 2 k.p.c., skarga przysługuje także od orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej instancji lub drugiej instancji, w odniesieniu do których strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od zasady wskazanej w art. 424¹ § 1 k.p.c. dotyczy sytuacji, w której nieskorzystanie przez stronę z przysługujących jej środków prawnych wywołane zostało nadzwyczajnymi wypadkami, których zaistnienie należy wykazać oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Niezwykłe wypadki, o których stanowi art. 424¹ § 2 k.p.c., odnoszą się do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia. Przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym, co oznacza, że chodzi o niecodzienne okoliczności, obiektywnie uniemożliwiające stronie wniesienie środka zaskarżenia, a nie o okoliczności subiektywne, wynikające z woli lub zaniedbań strony.

Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia strona musi wykazać, że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów, mających charakter siły wyższej, takich jak ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa, czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienie środka zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113; z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, niepubl.; z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 104; z dnia 2 sierpnia 2010 r., II CNP 38/10, niepubl.; z dnia 12 maja 2011 r., II BU 10/10, niepubl.; z dnia 13 czerwca 2013 r., I CNP 13/13, niepubl.).

W skardze Gminy E. nie zostały powołane żadne okoliczności, które były przyczyną niezaskarżenia kwestionowanego postanowienia.

Nie zachodzi zatem niezbędna przesłanka dopuszczalności skargi, przewidziana w art. 424¹ § 2 k.p.c., w postaci wyjątkowego wypadku.

Skarga nie spełniała wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. i z tego względu podlegała odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. Stosownie do art. 520 § 2 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c. oraz przy uwzględnieniu stawek określonych w § 6 pkt 6 i w związku z § 8 pkt 1 i § 13 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.), orzeczono o kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia.